

Kommunalråd
Ann Mari Nilson, Elin Lagerkvist
Jönköpings kommun

Angående skogsprogram för Jönköpings Kommun – synpunkter från arbetsgruppen

Undertecknade har tagit del av Tekniska nämndens förslag till program för Jönköpings kommuns skogar (Tn/2011:716 430) och kan vid genomläsning konstatera att det på flera viktiga punkter skiljer sig från arbetsgruppens förslag samt innehåller en längre skrivning som inte diskuterats utanför nämnden (zonering).

Med detta brev vill vi ge vår syn på de förändringar som skett i programmet samt be om ett personligt möte med ansvariga kommunalråd för att dels samtala om skogsprogrammet, dels diskutera fortsättningen; framtagande av riktlinjer m.m.

Skogsskötselplan

Tekniska nämndens förslag till skrivning är oklar då den fastslår att Tn antar typbestånden i planen men inte vem som antar planen som sådan. Typbestånden är en bärande del i riktlinjerna och dessa antas ju av Ks, en av de båda skrivningarna måste ändras för konsekvensens skull.

Arbetsgruppens förslag lyder: "**Antas av Tekniska nämnden. De långsiktiga målen antas av Stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa koppling till översiktsnaturvårds- och grönstrukturplaner**"

Ansvaret för framtagande och fastställande av långsiktiga mål för ett områdes utveckling och skötsel bör ligga på Stadsbyggnadskontoret och Stadsbyggnadsnämnden som har ansvar för andra, liknande planer (detalj, översikt och grönstrukturplan). Detta är en logisk konsekvens av att kommunen arbetar med skogsskötselplan istället för de tidigare skogsbruksplanerna

Zonering

En grundläggande och genomgående princip i arbetsgruppens texter är att kommunen måste utveckla kompetensen i skogsskötseln på ett sådant sätt att alla områden sköts utifrån sina egna unika förutsättningar och utifrån den inriktning som anges i skogsskötselplanen (bland annat variation för sociala och biologiska värden). Det är alltså nödvändigt att ta unika beslut för varje enskilt område utifrån de riktlinjer för typbestånd som tas fram. Först när riktlinjerna finns framtagna kan dessa sammanfattas.

Tn har valt att stryka den mening som vi anser sammanfattar mycket av vad som skrivs i programmet; "**Schablonartade åtgärder ska i största möjliga utsträckning undvikas**". Texten har ersatts med ett längre stycke om zonering.

När zonering behandlades av arbetsgruppen beslutade vi att lämna ev. sådana texter till dokumentet riktlinjer. Därmed har inte zoneringstexten varit föremål för synpunkter under remisshanteringen. Vid de offentliga möten som hållits har frågan inte väckts

av någon och endast två remissinstanser efterlyste denna skrivning medan många uttryckte stöd för arbetsgruppens skrivning ovan. I det förslag till skogspolicy som presenterades av Tk/Tn 2009 fanns dock en snarlik skrivning, en text som då rönt mycket kraftig kritik från många remissinstanser.

Faran med att nu anta riktlinjer för zoner är att dessa istället för att förklara och sammanfatta istället bäddar för den typ av schablonartad skötsel vi velat undvika.

Att enbart ha avstånd från bebyggelse som grundprincip är otillräckligt; en tallhed i Bankeryd kan inte skötas på samma sätt som en lövlund i Jönköping eller en ravinmiljö i Huskvarna. Vår kommun har mycket varierande natur och avstånd till bebyggelse är bara en av många parametrar som måste vägas in när skötselåtgärder planeras.

I flera av zonerna finns förslag som inte rymmer med texterna i övrigt och som därför snarare förvirrar än förklarar.

I zonen kvartersnära skog behandlas enbart vuxna människors perspektiv på närmiljön. Den bärande principen är utblick och dagsljusinsläpp, två frågor som kan visa sig mycket kostsamma att tillgodose och som orsakat många konflikter genom åren. Barn har helt andra krav på god lek miljö, "ostädad" slyskog med insynsskydd upplevs som spännande och attraktiv att leka i. Den typen av miljöer bör också finnas nära bebyggelse. Fågelsång från buskar och snår upplevs också av de flesta människor som trivsamt. En unik och ståndortsanpassad skötsel kan tillgodose olika behov.

I zonen friluftsområden använder man termen skogsbruk. Arbetsgruppen (liksom kommunprogrammet 2011-2014) har konsekvent använt termen skogsskötsel för att betona att det inte rör sig om virkesproduktion.

För övriga zoner är texten enligt vår mening ganska intetsägande och det är oklart hur zonerna förhåller sig till typbestånden. I skogsprogrammet skrivs att det är riktlinjernas typbestånd som avgör skötsel för enskilda områden. Nackdelen med att anta zonerings texten nu är att man därigenom slår fast och sammanfattar riktlinjer som ännu inte tagits fram, diskuterats och beslutats. Vi föreslår alltså att de lyfts ur programmet och behandlas tillsammans med riktlinjerna.

Skötselprinciper

Tn föreslår att kommunen skall utveckla alternativa skogsbruksmetoder inom zon 1-3 (utan att förklara vad siffrorna hänvisar till). Vi förmodar att man avser de marker som inte är markreserv. Detta är en självmotsägelse enligt vår mening. Om man fastslår att områdena inte ska användas primärt för virkesproduktion så kan man knappast använda dem för att utveckla detsamma.

Arbetsgruppens förslag "**Trädslagsrena bestånd ska inte anläggas på kommunal mark**" har strukits vilket förvånar oss mycket. Denna punkt handlar i klartext om granåkrar. Inte ens bland skogsbolag med rena produktionskrav är denna fråga kontroversiell. Det är i skogssverige idag allmänt accepterat att öka trädslagsblandningen och ståndortsanpassa skogsbruket. Att öka lövandelen är

också en ambition för såväl skogsstyrelsen som kommunen (se naturvårdsprogrammet sid 86, se även hållbarhetsbarometern: lövskogsandel).

Jönköping har för landet unika förutsättningar för produktionslövskog. Anläggande av sådana görs med fördel med flera trädslag. Detta är också en viktig klimatanpassning då granen förespås få allt större problem i ett kommande varmare klimat (storm, röta, insekter).

Kommunen har som myndighet och förvaltare av offentligt ägd mark en möjlighet att påverka samhället och skogsbruket som helhet i en hållbar riktning och för detta ändamål göra demonstrationsytor på egen mark samt delta i utveckling av metoder för ett långsiktigt hållbart skogsbruk.

Vad gäller strykningen av arbetsgruppens förslag om oberoende entreprenörer hänvisar vi till Stellan Gustavssons synpunkter i bilaga.

”Den personal kommunen anlitar för att utföra eller planera skogliga åtgärder ska vara fristående från virkesköpande organisationer och tjänsterna upphandlas separerat från virkesförsäljningen”

Fortsatt handläggning av programmet, riktlinjer och skogsskötselplan
För arbetsgruppen är det oerhört väsentligt att programmet kopplas till riktlinjer. Vi har därför under två års tid arbetat parallellt med dessa och programmet. Alla frågor som inte är av principiell övergripande karaktär har samlats i en mapp där även alla skrivningar om skog från antagna kommunala styrdokument har samlats. I remissbehandlingen har önskemål framkommit från miljökontoret och fritidskontoret att få delta i utformande av riktlinjerna.

Vi föreslår att en ny arbetsgrupp tillsätts med vardera en representant från Tekniska-, Stadsbyggnad-, Miljö- och Fritidskontoret samt två representanter från naturvårdsgruppen. Den externa konsulten förstärker gruppen och gör huvuddelen av arbetet. Arbetsgruppen fungerar som bollplank och bidrar med kunskap om lokala förhållanden och de olika kommunala förvaltningarnas förväntningar och behov.

Konsultens kompetens och arbetsbeskrivning är av avgörande betydelse. Vi föreslår att uppdraget formuleras i dialog mellan ansvariga politiker (kommunalsråd, stadsbyggnadsnämnd eller tekniska nämnden) och arbetsgruppen.

Vi föreslår att uppdraget innehåller följande punkter; 1.framtagande av typbestånd och riktlinjer (naturtyp, användning, skötsel och långsiktig målbild samt generella riktlinjer), 2.omarbetning av skogsbruksplanen till en skogsskötselplan 3.sammanfatta skogsprogram+riktlinjer till ett informationsmaterial.

Omarbetningen till skogsskötselplan bör innehålla en omklassning av olika bestånd, lämpligen utifrån de inventeringar som gjorts av skogsstyrelsen (distrikt Jönköping) över tätortsnära friluftsskog samt kommunens egen nyckelbiotopsinventering. Utöver Detta bör arbetsgruppen bidra med uppgifter om olika områdets användning och naturvärden. Vi föreslår också att riktlinjerna lämnas till remissbehandling för att inhämta synpunkter och förbättra desamma. Många remissinstanser har efterlyst riktlinjerna och uttryckt önskan att delta i utformande/lämna synpunkter på dem.

Möte med arbetsgruppen och ansvariga kommunalråd

Undertecknade skulle uppskatta om vi fick möjlighet att personligen sammanträffa med er för att samtala om ovanstående. Vi har under flera års tid arbetat med skogsprogram och riktlinjer för kommunens skogsskötsel och tror att ett möte är rätt forum för att utveckla våra tankar enligt ovanstående samt redovisa vårt arbete och våra slutsatser.

Sammanfattning

- Skogsskötselplan – förslag till skrivning: "Antas av Tekniska nämnden. De långsiktiga målen antas av Stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa koppling till översikts- naturvårds- och grönstrukturplaner"
- Ansvar för framtagande och fastställande av långsiktiga mål för ett områdes utveckling och skötsel läggs på Stadsbyggnadskontoret.
- Avsnittet om zonerings stryks i skogsprogrammet och ersätts med: "Schablonartade åtgärder ska i största möjliga utsträckning undvikas"
- Skötselprinciper – förslag till skrivning: "Trädslagsrena bestånd ska inte anläggas på kommunal mark"
- Skötselprinciper – förslag till skrivning: "Den personal kommunen anlitar för att utföra eller planera skogliga åtgärder ska vara fristående från virkesköpande organisationer och tjänsterna upphandlas separerat från virkesförsäljningen"
- En ny arbetsgrupp tillsätts med vardera en representant från Tekniska-, Stadsbyggnads-, Miljö- och Fritidskontoret samt två representanter från naturvårdsgruppen. Den externa konsulten förstärker gruppen och gör huvuddelen av arbetet.
- Konsultens uppdrag formuleras i dialog mellan ansvariga politiker (kommunalråd, stadsbyggnadsnämnd eller tekniska nämnden) och arbetsgruppen.
- Konsultuppdraget föreslås innehålla följande punkter; 1.framtagande av typbestånd och riktlinjer (naturtyp, användning, skötsel och långsiktig målbild samt generella riktlinjer), 2.omarbetning av skogsbruksplanen till en skogsskötselplan 3.sammanfatta skogsprogram + riktlinjer till ett informationsmaterial.
- Riktlinjernas antagande föregås av en remissrunda.

Hälsningar

Claes Hellsten – Naturvårdsgruppen

Dag Fredrikson – Stadsbyggnadskontoret

Martha Wägéus - Naturvårdsgruppen